

AGGN Jubileum-Nieuwsbrief

DE AGGN STIMULEERT DE KENNISUITWISSELING TUSSEN GEBRUIKERS VAN HET ARCGIS PLATFORM.

Nummer 3
25^E JAARGANG
AUGUSTUS 2013

LOCATIE, LOCATIE, 25 JAAR LOCATIE! 2

**LUSTRUMCONGRES: DONDERDAG 12
SEPTEMBER..... 3**

LOCATIE: EEN UNIEKE RELATIE..... 4

**GEBRUIKERSMIDDAG BIJ HET
KADASTER: TOP10NL..... 9**

**GEBRUIKERSMIDDAG: DE ESRI
INTERNATIONAL USER CONFERENCE .. 11**

VOOR DE AGENDA: 12

DE ARCGIS GEBRUIKERSGROEP NIEUWSBRIEF IS EEN INITIATIEF VAN DE ARCGIS GEBRUIKERSGROEP NEDERLAND (AGGN). HET BESTUUR VAN DE ARCGIS GEBRUIKERSGROEP NEDERLAND BESTAAT UIT:

KEES SCHOTTEN (VOORZITTER)
PIETER BRESTERS (PENNINGMEESTER)
MARCEL BROEKHAAR (SECRETARIS)
HEIDI VAN DER VLOET (NIEUWSBRIEF)
MARC HOOGERWERF (WEBMASTER)
ALESSANDRA SCOTTA (BESTUURSLID)

HET LIDMAATSCHAP VAN DE ARCGIS GEBRUIKERSGROEP NEDERLAND BEDRAAGT €60,- PER ORGANISATIE (-VESTIGING) OF €30,- PER PERSOON PER KALENDERJAAR.

VOOR AANMELDINGEN, ADRESWIJZIGINGEN EN OPZEGGINGEN KUNT U ZICH WENDEN TOT:

LEDENADMINISTRATIE@AGGN.NL

KOPIJ VOOR DE NIEUWSBRIEF KUNT U STUREN NAAR:

REDACTIE NIEUWSBRIEF
E-MAIL: HEIDI@AGGN.NL

MEER INFORMATIE VINDT U OP: WWW.AGGN.NL
DISCUSSIEER MEE OP DE AGGN-LINKEDIN-GROEP:
[HTTP://WWW.LINKEDIN.COM/GROUPS/AGGN-89036](http://WWW.LINKEDIN.COM/GROUPS/AGGN-89036)

Locatie, locatie, 25 jaar locatie!

Kees Schotten, voorzitter

Gisteren heb ik me laten opjagen. Nog in het donker om half zes mijn bed uit om 41,74 kilometer te jakkeren over 'Gods wegen'. Ik heb namelijk de app 'Fietstijden' geïnstalleerd op mijn smartphone en dit was het eerste ritje woon-werkverkeer waarin ik mijn nieuw speeltje kon uitproberen. Na een verfrissende douche op kantoor meteen verlekkerd gekeken naar alle data die de app opslaat, zoals de gemiddelde snelheid, de ritopbouw, het hoogtepfiel en de routekaart voordat ik aan mijn werk begon.

Wat is er tegenwoordig veel informatie beschikbaar waarin (verandering van) locatie een rol speelt en wat zijn we ver gekomen sinds de introductie van ArcGIS in 1985 en de oprichting van de AGGN 25 jaar geleden! Als je geïnteresseerd bent in de beginjaren van ArcGIS in Nederland moet je vooral het verhaal van Wim Evers verderop in deze nieuwsbrief lezen. Het heeft veel weg van een spannend boek. Om een indruk te krijgen van de snelle ontwikkelingen van de TOP10NL is het verslag van de AGGN gebruikersmiddag bij het Kadaster een aanrader. De terugmelding van de Esri International User Conference 2013 die 25 juli jl. georganiseerd werd door de AGGN, biedt een mooi overzicht van alle noviteiten die in de net uitgekomen versie 10.2 van ArcGIS beschikbaar zijn. Kortom deze nieuwsbrief bevat voor elk wat wils.

Maar.... Ben je geïnteresseerd waar het heen gaat met GIS dan nodigen we je vooral uit om op donderdagmiddag 12 september te komen naar het 25 jarig AGGN jubileumsymposium **GIS'sen naar de toekomst: ArcGIS in 2025**. Het wordt een middag met interessante sprekers, verrassende inzichten, doorkijkjes naar de nabije en verre toekomst, nieuwe AGGN initiatieven en volop de gelegenheid om te netwerken tijdens de afsluitende borrel. Geef je op via de site www.aggn.nl, zorg dat je er snel bij bent want er is plaats voor 100 personen en vol = vol.

O ja, vanochtend ben ik weer op de fiets gesprongen. Een half uurtje later omdat ik mijn bed niet kon uitkomen. Na twee kilometer in de remmen omdat de weg vol staat met koeien die onderweg waren naar hun stal om gemolken te worden. Na een paar minuten kan ik mijn weg vervolgen en blijkbaar ben ik niet de enige die er zin in heeft want een aantal roodbonte dames gaat in gestrekte draf op stal aan. Twee ooievaars schrikken van al dit enthousiasme en vliegen vlak voor me langs om een goed heenkomen te zoeken. Ik besluit rustig aan te fietsen en te gaan genieten van dit landelijke tafereel. Dan schiet een haas de weg over, achtervolgd door een buizerd, en halverwege mijn rit rij ik voorzichtig langs 14 edelherten die op weg zijn naar een beschut plekje om in alle rust de dag door te brengen. Mijn tijd en mijn route van vandaag op mijn nieuwe speeltje? Ik heb geen idee. Ik weet wel dat ik de ultieme vorm van locatie heb beleefd. Ik was op de juiste tijd op de juiste plaats!

Kees Schotten

Lustrumcongres: donderdag 12 september vanaf 13.00 uur op het Geofort

Dit jaar bestaat de AGGN 25 jaar. Dit lustrum is de gelegenheid om naar het rijke AGGN-verleden te blikken, maar biedt ook een kans om naar onze lonkende toekomst te kijken! Met dat in het achterhoofd organiseren we het symposium:

GIS'sen naar de toekomst: ArcGIS in 2025

Het wordt een middag met verrassende inzichten, doorkijkjes naar de nabije en verre toekomst, nieuwe AGGN initiatieven en volop de gelegenheid om te netwerken.

Programma

- 13.00 Ontvangst met een drankje
- 13.30 Opening AGGN Lustrum door het AGGN bestuur en lancering van de GIS vraagmuur
- 13.45 "*Gissen naar de toekomst*". Presentaties van twee nieuwe bekenden uit de geowereld
- 14.30 Lancering van het AGGN map crowdsource event
- 14.45 De visie van AGGN leden en medewerkers van Esri Nederland op de toekomst van GIS
- 15.00 Middagbreak met een drankje en een hapje
- 16.00 Presentatie Raimo van der Klein

Raimo is co-founder van Layar, 's werelds grootste augmented reality platform. Hij heeft een sterke visie gevormd over creativiteit, intuïtief leiderschap en innovatie in deze dynamische tijden. Kortom een echte innovator en entrepreneur die op het AGGN lustrum een verrassende doorkijk geeft naar de toekomst.

- 16.45 Afsluiting Lustrum
- 17.00 AGGN Netwerk Borrel

[Klik hier voor het inschrijfformulier of ga naar \[www.aggn.nl\]\(http://www.aggn.nl\). Opgeven is mogelijk tot donderdag 5 september.](#)

Alle AGGN leden zijn van harte welkom op deze inspirerende middag!

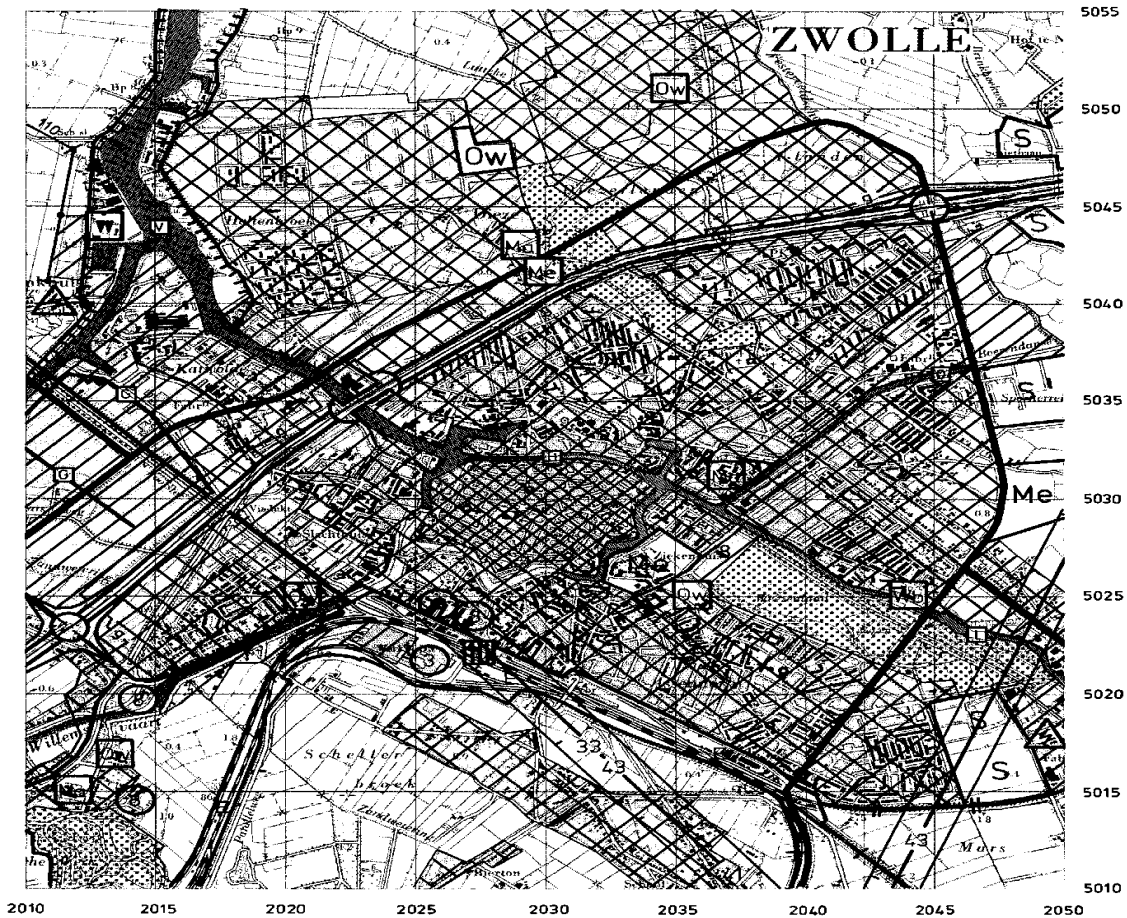
Tijdens het lustrum is er uitgebreid de tijd om te netwerken en om vragen te stellen. Heb je een ArcGIS-vraag die misschien beantwoord kan worden door een ander AGGN-lid? Neem hem dan mee voor de vraagmuur.

Locatie: een unieke relatie.

GIS: niet meer weg te denken uit onze dagelijkse werkpraktijk. Hoe is het allemaal zo gekomen? Sommige leden van de AGGN hebben er nog wel iets van meegekregen, maar voor de meesten is het geschiedenis. Hierbij een lesje 'ken je roots' van een van de pioniers van het eerste uur: Wim Evers.

Bij het Informatie Systeem voor de Ruimtelijke Ordening Nederland (INSYRON) te Zwolle, een onderdeel van de toenmalige RijksPlanologische Dienst, is al in de jaren 70 gestart met het digitaliseren van "Kartografische registratie van voor De Ruimtelijke Ordening relevante

elementen": de KADRO kaart. De kaart bestond uit een transparant overlay- en reproductiesysteem waarmee een up-to-date beeld van de bestaande ruimtelijke structuur, met fysieke en niet fysieke elementen, en plannen of delen ervan kon worden gemaakt.

VEREENVOUDIGDE LEGENDA BESTAANDE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

- woongebied
- woon/werkgebied
- bedrijfsterrein
- gelocaliseerde voorzieningen c.a.
- infrastructuur
- stadspark

AFBEELDING 2:

RUIMTELIJK STRUCTUURBEELD:

samengesteld uit fysieke en niet-fysieke (ruimtelijk structurerende) elementen (overlays 1 en 2), geprojecteerd op moederkaart (ged. blad 21 G)

KADRO: een transparant overlay- en reproductiesysteem met een beeld van de ruimtelijke structuur in Nederland

De digitale data-Base Ruimtelijke Structuur (BARS) wordt in het Automatisch Kaart Tekensysteem (AKTS) opgeslagen. AKTS bestond uit een CAD-systeem: een PDP-11/35 met 80 Kbytes aan intern geheugen, gecombineerd met een aantal removable discpacks met in totaal zo'n 500 Mbytes aan opslag van geografische data en een Xynetics tekenmachine.

De dpd11/35. Maar liefst 80 Kbytes intern geheugen!

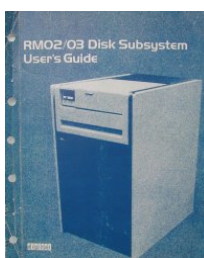

Xynetics tekenmachine

Begin jaren '80 wordt het RUDAP-systeem (Ruimtelijke Data Processing) in gebruik genomen. RUDAP is vergelijkbaar met het huidige StatLine van het CBS. Het bestaat uit een interactief basissysteem met een drie-dimensionale structuur, voor de verwerking van kwantitatieve gegevens op gemeentelijk niveau.

Deze 3-dimensionale database is opgebouwd uit:

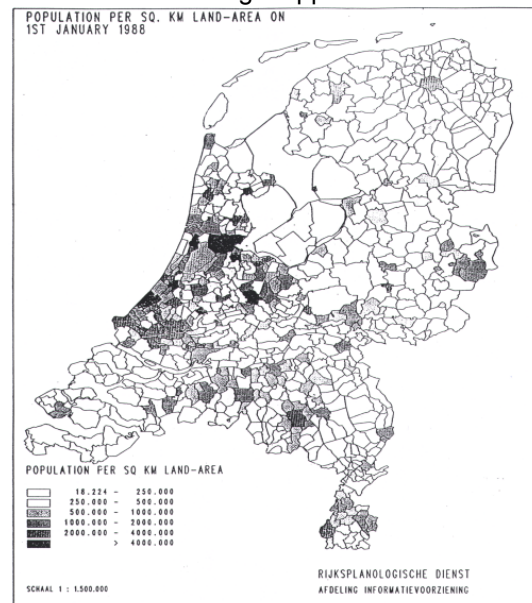
1. Locatie, gemeentes
2. Attributen in de vorm van 3000 variabelen (bevolkingstotalen per jaar, geslacht, huwelijkse status, geboorte, sterfte, bevolkingsgroepen, migratie, huishoudens etc.)
3. Tijd, indien beschikbaar, vanaf 1970

kast met 500 mb aanvullende geheugenruimte

Om aggregaties te kunnen maken met als geografische basis 'gemeente' richting provincies, landsdelen, economisch geografische gebieden, stadsgewesten, landbouwgebieden etc, wordt een gebieds-relatietabel vanaf 1970 bijgehouden.

Om grafische output te kunnen maken is RUDAP met AKTS gekoppeld.

Resultaatkaart van de koppeling RUDAP-AKTS: bevolkingsdichtheid per gemeente in 1988.

In het midden van de jaren tachtig doet de RPD onderzoek om, op basis van een analyse van de informatie voorziening, eisen op te stellen voor de selectie van nieuwe apparatuur en programmatuur. Het programma van eisen omvat een datamodel voor nominale en geometrische plaatsaanduidingen, geografische- en presentatieprocessen, criteria voor database toepassingen en systeemarchitectuur.

“Eisen noodzakelijk, door de introductie van meer en accurate informatie, voor de koppeling van vooral geografische informatie en visualisatie technologie aan politieke besluitvorming en verandering binnen beleidsvormingsprocessen.”

In september 1984 start de projectgroep "aanschaf RPD-computer" een tender op basis van het programma van eisen. Na toetsing van de offertes aan het programma van eisen blijven er drie potentiële leveranciers over die als "hoofdaannemer" voor de levering van de nieuwe apparatuur en programmatuur kunnen fungeren.

De offerte van Prime die zijn dealer Logisterion BV, onderdeel van de Kramersgroep, erbij betrokken had, bestond vooral uit Prime hardware met Arc/Info software en een beetje dienstverlening. De aanbieding omvatte:

- Prime P9955 systeem voor het Insyron te Zwolle met multi-user Arc/Info v. 3.1 incl. Fortran source code, kosten 2,5 miljoen gulden.
- Prime P2550 systeem voor Den Haag met single-user Arc/Info, kosten 550 duizend gulden.
- Calcomp electrostatische plotter, kosten 400 duizend gulden.
- Hoge Textronic grafische beeldbuizen (1280x1024 pixels), kosten 95 duizend gulden per stuk.

Van 18 tot 22 maart 1985 wordt gebenchmarkt bij ESRI in Redlands, Californië.

Vanuit de RPD zijn daarbij betrokken: Jan Scheurwater en Pieter Doornbos van Insyron, Zwolle, Henk Scholten van de RPD, Den Haag en vanuit Logisterion Peter Feuth met Rien van Lubeek.

Ondertussen nam Jack Dangermond, toen al directeur van ESRI, de tijd voor een bezoek aan Insyron te Zwolle, om, als onderdeel van zijn Europese tour, een demonstratie te geven van de GIS software.

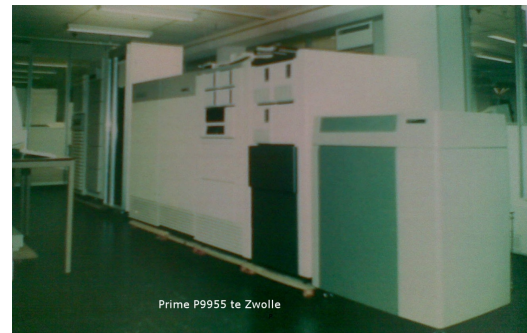
Uiteindelijk was de functionaliteit van Arc/Info van ESRI bepalend voor de keuze van de projectgroep. In de zomer van 1985 werd het contract met Logisterion ondertekend. Het eerste GIS-ei in Nederland is gelegd!

Dit markeert de start van de ESRI-activiteiten van Logisterion, wat uiteindelijk heeft geleid tot de oprichting van Esri Nederland in 1998. Daarnaast zijn als spin-off ook Geodan en SKS (nu Tensing) ontstaan. Het is werkelijk het startpunt van de GIS in Nederland.

Dan start de planning en voorbereiding voor installatie van nieuwe hard- en software en conversie van software en data. De grote uitdaging hierbij is het converteren van zo'n 500 Mbytes aan CAD geo-data vanuit AKTS naar een voor ESRI

leesbaar formaat. Dit proces werd gegend aan RAET, het rekencentrum van de Heidemij (het huidige ARCADIS) en werd eind 1985 afgerond.

Uiteindelijk resultaat van al de inspanningen was dat begin 1986 de nieuwe Primes, uitgerust met de nieuwe GIS software, in beide Insyron-vestigingen 'up en running' zijn.

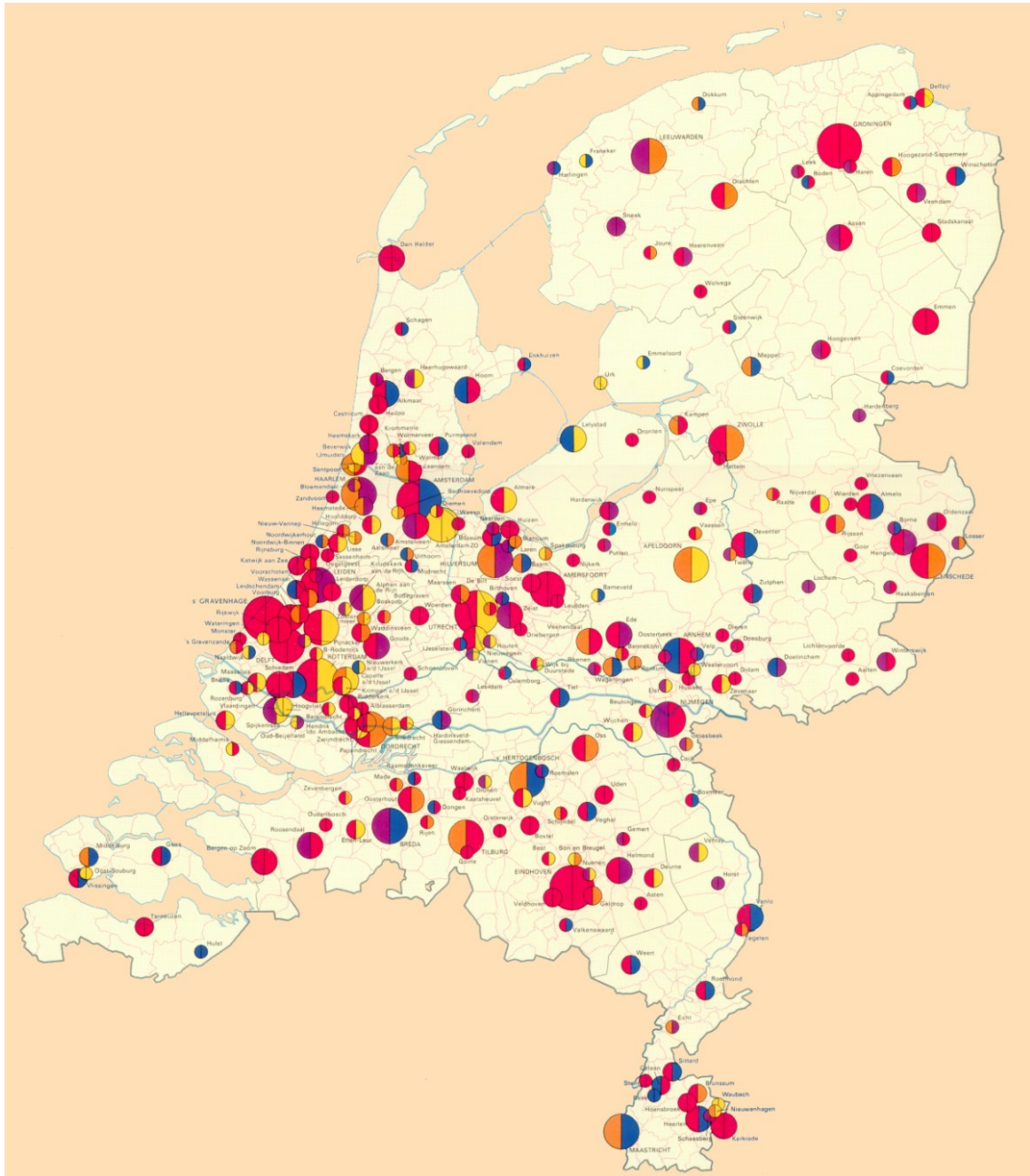
De Prime P9955 in Zwolle: kamerbreed.

Amerikaanse experts uit Redlands werden ingevlogen voor het maken van procedures voor de conversie van de "RAET" geo-data, gebaseerd op 1:25.000-kaartbladen, naar landsdekkende Arc/Info coverage- en Info-formaat. Dit was de start voor het genereren van geo-data bestanden als BARS, vaarwegen, wegen, gemeentes, buisleidingen enzovoorts.

In Zwolle werden workshops aan RPD- en Logisterion medewerkers gegeven voor het gebruik en het operationeel houden van de software.

In het voorjaar van 1986 kunnen de allereerste geo-data analyses uitgevoerd worden en kunnen de allereerste kaarten, ook in relatie tot het RUDAP systeem, geproduceerd worden.

Begin 1987 start een nieuwe uitdaging: de opbouw van het geo-databestand "Verzorgingsniveau van Kernen". Een Arc/Info coverage met al de gevraagde kernen wordt gedigitaliseerd, de bestaande tabel wordt geconverteerd naar Info en gerelateerd met de coverage. Dit oer-GIS bestand moet in kaartvorm uitgewisseld worden met de producent van "de Atlas van Nederland". Hiervoor wordt de SCITEX-module van Arc/Info flink op de proef gesteld.

'Verzorgingsnivea van Kernen', 1987, een product van de kersverse GIS-omgeving. Voor de volledige kaart, inclusief onlogische legenda, zie: <http://avn.geog.uu.nl/06voorzieningen/07/07.html>.

Door de werkverbanden van de RPD werden de nieuwe mogelijkheden van het GIS bekend bij de overige onderzoeksinstellingen, provinciale overheden en universiteiten. Door al dit getimmer aan de weg was de RPD tevens een graag geziene stagelocatie voor studenten van o.a. Utrecht en Delft.

Op een gegeven moment, het was eind 1988, zoekt Klaas van Egmond, directeur van de milieusector van het RIVM, contact met het kleine GIS-wereldje. De uitdaging was om met GIS-technologie de gegevens

van milieuberekeningen tussen de verschillende RIVM-laboratoria uit te wisselen. Bodem en Grondwater, Lucht, Water: elk lab gebruikte zijn eigen modellen, maar met locatie als koppelvlak wordt het makkelijk om concentraties van bepaalde stoffen tussen de laboratoria uit te wisselen.

Oorspronkelijk zou samengewerkt worden met prof. Peter Burrough, maar toen werd contact gelegd met de RPD en kwam Henk Scholten in beeld met de rest van de "RPD-posses". Arc/Info werd gekozen omdat het

voor Unix beschikbaar kwam en de uitwisseling van data met de andere onderzoeksinstituten van essentieel belang was. Naast de RPD beschikten toen ook Rijkswaterstaat, DLG en Stiboka (daarna Staring Centrum, nu Alterra) over de ESRI software.

In 1989 stelde Henk een GIS- taskforce samen bestaande uit de RPD-ers Paul Padding, Rob van de Velde en Wim Evers. Deze taskforce opereerde direct onder verantwoordelijkheid van de directie en kon via een stuurgroep over een eigen budget van 6 miljoen gulden beschikken. De eerste taak was: er voor zorgen dat het GIS-gevoel binnen de organisatie begon te leven. Met een enthousiast team bestaande uit de taskforce aangevuld met de RIVM collega's als Bart Kusse, Hans Verlouw en Arthur van Beurden leverde dat een hectische tijd op: met 4 nieuwe mensen werd een compleet nieuw systeem de organisatie binnengerold.

In 1990 aanvaarde Henk Scholten de eerste Europese GIS-leerstoel, de leerstoel 'Ruimtelijke Informatica', aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Nieuwe partners waren nodig voor het ontwikkelen van onderwijs bij deze leerstoel. Een mooi voorbeeld van nieuwe samenwerkingen zijn de eerste Europese GIS congressen (EGIS) en de start van de internationale postdoctorale opleiding UNIGIS middels een 'Distance Learning' GIS-opleiding.

De ontwikkelingen en gebruik van GIS-technologie zijn vanaf die tijd heel snel gegaan. Heden ten dage is ArcGIS in Nederland al bij meer dan 250 organisaties in gebruik. Een belangrijk deel van de basis hiervan is gelegd door technologische ontwikkelingen op terreinen als internet, databasemanagement systemen en mobiele communicatie.

Maar minstens net zo belangrijk is de bevologenheid van Jack Dangermond, oprichter en directeur van Esri Inc. Deze bevologen Geo-goeroe is vanaf het begin bezig met het overbrengen van de mogelijkheden van zijn vakgebied. Het "Special People"-gevoel bij deelname aan de Internationale Conferenties in de VS en de tijd die hij nam voor de individuele Gis-gebruiker voelde voor iedereen als een unieke relatie en was een bron van inspiratie.

Kees schotten, Johan van der Schuit en Jack Dangermond, 2013

Na bijna 30 jaren GIS-geschiedenis in Nederland is dat het toepassen van GIS functionaliteit niet meer weg te denken, als het gaat om het inzichtelijk maken, monitoren, analyseren en visualiseren van ruimtelijke gegevens.

Wim Evers

Gebruikersmiddag bij het Kadaster: TOP10NL

Een zaal vol AGGN leden, veelal uit het oosten en noorden van het land, waren op donderdagmiddag 23 mei jl afgereisd naar het Kadaster in Zwolle op zich onder te dompelen in de finesses van het maken én het gebruik van de Basis Registratie Topografie (BRT) en dan vooral het paradepaartje: de TOP10NL.

Bert Bruns van het Kadaster opende de middag met een presentatie over de ontwikkelingen bij het Kadaster rond de vervaardiging van de Basis Registratie Topografie. De afgelopen twee jaar is de ontwikkeling van de TOP10NL en de afgeleide BRT producten in een stroomversnelling gekomen. Was het heel lang moeilijk om een recente TOP10NL te pakken te krijgen als klant. Het afgelopen jaar wordt er netjes elke 2 maanden een nieuwe versie geleverd waarbij Nederland in een periode van 2 jaar helemaal geactualiseerd wordt. Bert wist zelfs te melden

dat, in overleg met de gebruikers, voor 2014 nagegaan wordt of een updatefrequentie van 1 jaar wenselijk is. Deze vraag werd meteen door vele gebruikers in de zaal positief beantwoord. Daarmee was de sfeer voor een leuke middag kennisuitwisseling gezet. Van de TOP10NL ging het naar de TOP50NL die tegenwoordig automatisch gegeneraliseerd wordt uit de TOP10NL. Omdat en kaart meer zegt dan 1000 woorden hieronder het resultaat. Kijk, zoek en vind de verschillen !

TOP50NL
handmatig gegeneraliseerd uit TOP10NL

TOP50NL
automatisch gegeneraliseerd uit TOP10NL

De reden waarom het Kadaster is over gegaan op automatische generalisatie is de enorme tijdswinst die zo behaald wordt. Duurde het met de hand 6 jaar om een TOP50NL kaart te maken, met automatische generalisatie is het binnen 2 weken gepeipt. En dat allemaal met standaard ArcGIS software. Waarbij Bert wel aangaf dat model gemaakt in Modelbuilder zo ingewikkeld is dat alleen een expert er nog wijs uit kan worden. Daarna lichtte Ben een tipje van de sluier op over de ontwikkeling van de TOP10NL 3D. Door de TOP10NL te combineren met het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) wordt er een 3D model van heel Nederland gemaakt.

Er zijn nog wel wat problemen (zo wordt bv de hoogte bepaald ten opzichte van het water in een kaartblad dat per kaartblad op 0m hoog gezet wordt). Verwachting is dat deze problemen binnenkort verleden tijd zijn zodat Nederland één van de eerste landen is die op een schaal van 1:10 000 schaal een landsdekkende 3D topografische kaart heeft!

Tweede spreker van de middag was **Marijn Zuurmond van het CBS**. Hij gaf een kijkje in de keuken van het Bestand Bodemgebruik (BBG), waarvan de nieuwste versie eind dit jaar beschikbaar is. Nu wordt er nog hard gewerkt aan het bestand met ArcGIS als motor en de TOP10NL en luchtfoto's als de spreekwoordelijke brandstof. De TOP10NL wordt gebruikt als basis waarna er op met luchtfoto's van 2008 en 2010 wordt gekeken of het landgebruik veranderd is.

Als je het zo opschrijft klinkt het heerlijk simpel maar er komt heel wat ArcGIS en Python kennis bij kijken voordat er een geolied proces staat. Marijn nam iedereen op een geanimeerde manier bij de hand en liep alle stappen door nodig om het Bestand Bodem Gebruik te maken. Al waren er na afloop wel mensen die aangaven het jammer te vinden dat niet alle gebruikte Python code regel voor regel is besproken ;-)

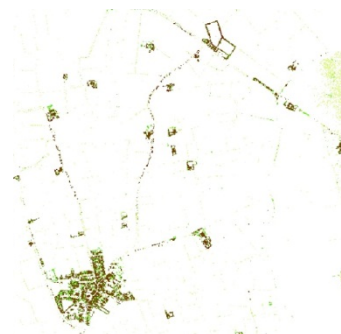
"Great apps start with great maps, great maps start with great basemaps!" is het motto waarmee **Joris Bak van Esri Nederland** de zaal op scherp kreeg. Esri NL gebruikt de TOP10NL bij het maken van de basiskaarten in ArcGIS online. Ervaring van Esri NL is dat de afgelopen jaren de kwaliteit van de TOP10NL duidelijk beter wordt. Deze kwaliteitsverbetering is samen met actualiteit de reden om 4 maal per jaar de basiskaarten te herzien. De basiskaarten door iedereen te gebruiken en te vinden op <http://services.arcgisonline.nl/arcgis/rest/services/Basiskaarten>.

Belangrijk voor ArcGIS gebruikers is dat Esri Nederland de TOP10NL niet alleen gebruikt maar ook de [levering van de TOP10NL in het formaat file geodatabase](#) verzorgt. De BRT-versies in file geodatabase komen tegelijk beschikbaar met die van de standaard GML die geleverd wordt door het Kadaster.

Het verhaal van **Jan Clement van de WUR** was de uitsmijter van de middag. Hij liet de zaal in vogelvlucht zien wat voor mooie, op specifieke eindgebruikers gerichte, datasets te maken zijn met de TOP10NL en zijn voorganger de TOP10Vector als basis. Zo heeft hij het Visual Raster Information System (VIRIS) gemaakt. Dit is een 25 meter raster dataset met alle TOP10 versies in een database waarmee snel gerekend kan worden aan veranderingen in de topografie. Een andere toepassing is de combinatie van de TOP10NL met aanvullende data zoals bijvoorbeeld het Actueel Hoogtebestand Nederland. Deze combinatie is bijvoorbeeld gebruikt om te kijken in hoeverre erven van boerderijen als zogenaamde "stepping stone" voor migrerende zoogdieren kunnen functioneren.

Boerenerven zonder bomen/begroeiing

Opgaande begroeiing uit AHN

Boerenerven met begroeiing

Daarnaast heeft Jan de droom om alle digitale TOP10 kaarten in een database te zetten met daarbij de datum van opname om snel te kunnen zien hoe en wanneer de topografie veranderd is. Dit is vooral voor gebruikers die op zoek zijn naar veranderingen en trends in het grondgebruik een welkome aanvulling op de huidige TOP10NL. Om deze droom te verwezenlijken heeft Jan echter nog wel gebruikers nodig die hem kunnen helpen dit project van de grond te krijgen. Dus heb je belangstelling voor een database met alle veranderingen in Nederland van 1991 tot nu stuur jan.clement@wur.nl even een mailje !

Kortom een zeer geanimeerde gebruikersdag met veel vragen uit de zaal die allemaal bijdroegen aan een zeer geslaagd middagje kennisuitwisseling, aangeboden door de AGGN en met dank aan het Kadaster als gastorganisatie.

Napraten

Alle presentaties zijn te vinden op de AGGN website: <http://www.aggn.nl/agenda/aggn-gebruikersmiddag-top10nl>

HOT NEWS

Gebruikersmiddag over de Esri International User conference 2013

In één middag bijgepraat worden over begin deze maand uitgekomen 10.2 release en al het andere ArcGIS nieuws. Dat was voor 30 AGGN leden reden genoeg om, op een zonovergoten middag midden in de vakantieperiode, af te reizen naar Rotterdam.

Kees Schotten (PBL) en Arjen Pluim (Esri) presenteerden daar, heet van de naald, hét nieuws van de jaarlijkse Esri International User conference begin juli in San Diego. Hieronder een samenvatting van hun ervaringen.

Met 12 000 ArcGIS gebruikers, waaronder 54 Nederlanders, is de *User Conference* het grootste GIS evenement in de wereld. Zoals altijd begint de eerste ochtend conferentie met het Esri team dat in vogelvlucht alle nieuwe functionaliteiten van het ArcGIS platform presenteert. 3D GIS (met de CityEngine toolset) en parallel processing zijn twee van de meest in het oog springende veranderingen in 10.2 Desktop. Voor ArcGIS for Server zijn de lancering van de ArcGIS GeoEvent Processor (waarvan we op de Esri GISTech een voorproefje hebben kunnen zien), de totaal herziene interface, ondersteuning van meer typen databases en meer mogelijkheden voor autorisatie van soorten gebruikers interessante ontwikkelingen.

Boeiend is dat Esri meer en meer functionaliteiten online wil gaan aanbieden. Deze trend is met ArcGIS online ingezet en wordt de komende jaren steeds verder

doorgetrokken, ook voor de professionele gebruiker.

Om de bestaande ArcGIS gebruikers ervaring op te laten doen met ArcGIS online is er voor iedere licentie een 'named user' en een honderdtal credits. De details worden op dit moment uitgewerkt en Esri Nederland zal in de loop van dit jaar met alle gebruikers contact opnemen om dit te regelen. Voor gebruikers die binnen de eigen (intranet)omgeving gebruik willen maken van ArcGIS wordt met de 10.2 release het Portal for ArcGIS gelanceerd; een ArcGIS Online omgeving voor organisaties.

De transitie van ArcGIS naar een Web GIS.

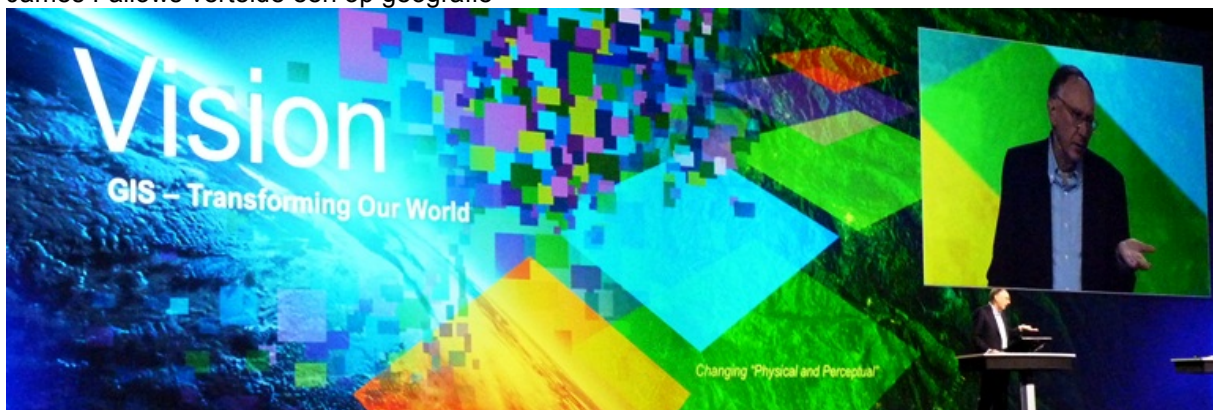
Uit de terugmeldingen uit San Diego kon worden afgeleid dat de 10.2 release vooral een zogenaamde quality update is. In de volgende versie zitten meer fundamentele vernieuwingen. Zo is de verwachting dat de mxd volgend jaar vervangen wordt door een project-file die gebaseerd wordt op een heel nieuwe techniek die gebruik van 2D en 3D naast elkaar mogelijk maakt. Naast alle nieuwe technische ontwikkelingen werd ook een verandering in wijze waarop updates worden uitgerold gepresenteerd. Nu is het zo dat met elke release de meeste andere producten worden vernieuwd. Dat gaat in de toekomst veranderen. De meeste producten krijgen een eigen update cyclus. ArcGIS online wordt een aantal malen per jaar vernieuwd en vlak voor een aantal grote evenementen zal er nieuwe content (beeldmateriaal, basemaps en andere data) toegevoegd worden.

De middag van de plenaire sessie gaf een mooi inzicht hoe GIS verschuift van de hardcore naar meer toegepaste techniek. James Fallows vertelde een op geografie

gebaseerd verhaal door intelligente web kaarten te combineren met beeld, geluid en andere multimedia. Uitsmijter was de presentatie van special guest will.i.am. De beroemde rapper liet met zijn 'i.am.angel Foundation' zien hoe leerlingen van de middelbare school uit zijn buurt in Los Angeles GIS gebruikten om inzichtelijk te maken hoe het gesteld is met kwaliteit van hun leefomgeving.

Na de plenaire sessie kon iedereen zich vier dagen onderdompelen in technische- en gebruikerssessies. Kortom een enerverende lawine aan nieuws en nieuwtjes. Wil je al het nieuws en de ervaringen van de Esri UC2013 nog eens rustig doorlezen, dan vind je op de AGGN website de presentaties van Arjen Pluim en Kees Schotten:

<http://www.aggn.nl/nieuws/presentaties-gebruikersmiddag-hotnews-esri-uc2013>.

Jack Dangermond geeft zijn een doorkijkje op de ontwikkelingen van het ArcGIS platform op de UC2013

Voor de Agenda:

- **12 september: AGGN Lustrum, GeoFort, Herwijnen.** <http://www.aggn.nl/>
- **25 & 26 september: Esri GIS conferentie, de Doelen, Rotterdam.** <http://www.esri.nl/egc13/conferentie>
- **Ergens in de herfstvakantie: Hands-on middag waarbij data-validatie aan de orde komt, naar aanleiding van ons crowdsourcing-initiatief, bij Esri.**
- **Eind november: ArcGis en onderwijs, TU Delft.**